

29. 3. 2017

ID: 105693

Podmínky řízení

Věcnou legitimací se v občanském soudním řízení rozumí oprávnění účastníků vyplývající z hmotného práva. Věcnou legitimaci má ten z účastníků řízení, který je nositelem hmotného práva, o něž v řízení jde, jinak řečeno, kterému svědčí stav z hmotného práva (právo nebo povinnost), o něž v řízení jde; nedostatek věcné legitimace je důvodem k zamítnutí žaloby, nikoli k zastavení řízení. Nedostatek aktivní věcné legitimace žalobce nelze pokládat za nedostatek podmínek řízení ve smyslu ustanovení § 104 o. s. ř.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 NSČR 4/2016, ze dne 30.11.2016)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v insolvenční věci dlužníků a) T.Č., a b) D.Č., obou bytem ve V., vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. KSBR 32 INS 1922/2014, o přihlášce pohledávky č. 16 věřitele Ing. A.B., bytem v R., zastoupeného JUDr. S.K., advokátem, se sídlem v B., o dovolání dlužnice, zastoupené Mgr. Z.B., advokátem, se sídlem v B., proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 7. září 2015, č. j. KSBR 32 INS 1922/2014, 1 VSOL 372/2015-P16-15, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění :

Krajský soud v Brně (dále jen „insolvenční soud“) usnesením ze dne 19. února 2015, č. j. KSBR 32 INS 1922/2014-P16-7, zastavil řízení o přihlášce pohledávky č. 16 věřitele Ing. A.B. (dále jen „věřitel“) ve výši 1.696.000,- Kč.

Insolvenční soud – cituje ustanovení § 7, § 14 odst. 1 a 2 a § 18 odst. 1 až 4 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona) a ustanovení § 24 odst. 1 a § 104 odst. 1 a 2 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) – uzavřel, že „věřitel může v insolvenčním řízení přihlásit svoji pohledávku vůči dlužníku, a to buď osobně nebo prostřednictvím svého zástupce - fyzické osoby. Zastoupení právnickou osobou v insolvenčním řízení je vyloučeno; právnická osoba tak nemůže svým jménem vymáhat pohledávku ve prospěch věřitele. V tomto případě byla přihlášena pohledávka vůči dlužníku někým, kdo již nebyl jejím věřitelem a nebyl tak tomu aktivně legitimován. Tento nedostatek již nemohl být později zhojen tím, že bylo rozhodnuto o vstupu aktuálního věřitele do insolvenčního řízení“. Jelikož jde o takový nedostatek podmínek řízení, který nelze odstranit, insolvenční soud řízení o pohledávce zastavil.

Vrchní soud v Olomouci k odvolání věřitele usnesením ze dne 7. září 2015, č. j. KSBR 32 INS 1922/2014, 1 VSOL 372/2015-P16-15, mimo jiné změnil usnesení insolvenčního soudu tak, že řízení o přihlášce pohledávky věřitele se nezastavuje.

Odvolací soud – vycházejí z ustanovení § 14 odst. 1 a 2, § 17, § 18 odst. 1 až 4, § 19, § 20 odst. 1, § 89 odst. 1 insolvenčního zákona a z ustanovení § 103 a 104 o. s. ř. – v obecné poloze uzavřel, že podmínkami řízení (procesními podmínkami) jsou podmínky, bez jejichž splnění nemůže soud ve věci jednat, respektive rozhodnout. V přezkoumávané věci není pochyb o tom, že insolvenční řízení bylo řádně zahájeno a nebylo dosud skončeno. Do tohoto řízení dne 6. května 2014 (včas) přihlásila pohledávky společnost BEZ BANKY s. r. o., s tím, že je věřitelkou dlužnice a v dalším řízení se souhlasem věřitele navrhla vstup věřitele do řízení na její místo s poukazem, že mu svou pohledávku na základě postupní smlouvy ze dne 30. dubna 2014 (s účinky k témuž dni) postoupila. Tomuto

návrhu vyhověl insolvenční soud usnesením ze dne 4. července 2014 (č. j. KSBR 32 INS 1922/2014-P16-3) a vstup věřitele do řízení připustil. Toto usnesení se stalo účinným vůči všem účastníkům (dlužníkům, věřitelům, správci) jeho zveřejněním v insolvenčním rejstříku; právní moci nabylo dne 9. července 2014.

Již na tomto základě odvolací soud uzavřel, že nedostatek podmínek řízení ohledně přihlášky pohledávky věřitele nebyl dán a nebyl dán ani důvod k zastavení řízení o této přihlášce postupem podle ustanovení § 104 odst. 1 o. s. ř.

Proti usnesení odvolacího soudu podala dlužnice (Dagmar Červinková) dovolání, které má za přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., namítajíc, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky procesního práva, která nebyla v rozhodování dovolacího soudu vyřešena, a to, zda „lze vést řízení o přihlášce pohledávky ve vztahu k věřiteli, na kterého byla tato pohledávka po podání přihlášky postoupena původním věřitelem, za situace, že je zcela zjevné a prokázané, že původní věřitel nebyl v den podání přihlášky pohledávky skutečným (faktickým) věřitelem této pohledávky, anebo zde je na místě výše uvedené řízení o přihlášce pohledávky ve vztahu věřiteli, na kterého byla pohledávka postoupena, zastavit“.

Dovolatelka popisuje skutkový stav věci a zdůrazňuje, že v situaci, kdy skutečnost, se kterou právní předpisy spojují převod nebo přechod přihlášené pohledávky z původního věřitele na nabyvatele pohledávky, nastala před podáním přihlášky pohledávky, nebyl postup upravený v ustanovení § 18 odst. 1 insolvenčního zákona možný, a věřitel nemohl vstoupit do řízení o přihlášce pohledávky na místo původního věřitele (BEZ BANKY s. r. o.); proto mělo být řízení o přihlášce pohledávky ve vztahu k věřiteli Ing. A.B. zastaveno.

Dovolání dlužnice je přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., a to k řešení otázky, zda (případný) nedostatek věcné legitimace věřitele, který přihlásil do insolvenčního řízení vedeného na majetek dlužníka pohledávku, představuje nedostatek podmínky řízení, pro který je nutno řízení o jeho přihlášce zastavit (§ 103 a 104 o. s. ř.), když v daných souvislostech jde o otázku dovolacím soudem neřešenou.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 14 insolvenčního zákona účastníky insolvenčního řízení jsou dlužník a věřitelé, kteří uplatňují své právo vůči dlužníku (odstavec 1). Vedlejší účastenství není v insolvenčním řízení přípustné; ustanovení § 16 odst. 2 tím není dotčeno (odstavec 2).

Podle ustanovení § 18 insolvenčního zákona nastane-li v průběhu insolvenčního řízení skutečnost, se kterou právní předpisy spojují převod nebo přechod přihlášené pohledávky z původního věřitele na nabyvatele pohledávky, aniž původní věřitel ztrácí způsobilost být účastníkem řízení, insolvenční soud rozhodne, že místo tohoto věřitele vstupuje do insolvenčního řízení nabyvatel jeho pohledávky. Učiní tak na základě návrhu věřitele a po písemném souhlasu nabyvatele jeho pohledávky. Převod nebo přechod pohledávky, který nevyplývá přímo z právního předpisu, je nutné doložit veřejnou listinou nebo listinou, na které je úředně ověřena pravost podpisů osob, které ji podepsaly (odstavec 1). O návrhu podle odstavce 1 rozhodne insolvenční soud do 3 dnů ode dne, kdy mu takový návrh došel; nestane-li se tak, má se po uplynutí této lhůty za to, že insolvenční soud vydal rozhodnutí, jímž návrhu vyhověl (odstavec 2). Rozhodnutí podle odstavce 1 vydá insolvenční soud také tehdy, učiní-li věřitel a nabyvatel jeho pohledávky do protokolu u tohoto soudu společné prohlášení o tom, že nastala skutečnost uvedená v odstavci 1; odstavec 2 platí obdobně (odstavec 3). Rozhodnutí podle

odstavců 1 a 3 se doručuje věřiteli, nabyvateli jeho pohledávky, dlužníku a insolvenčnímu správci; těmto osobám se doručuje zvláště. Odvolání proti němu není přípustné, insolvenční soud však tímto rozhodnutím není vázán (odstavec 4).

Podle ustanovení § 19 insolvenčního zákona nabyvatel pohledávky se stává účastníkem insolvenčního řízení, jakmile insolvenční soud podle § 18 rozhodne o jeho vstupu do insolvenčního řízení, a platí pro něj stav insolvenčního řízení v době, kdy se stal jeho účastníkem. Nabyvatel takto vstupuje na místo původního věřitele i do incidenčních sporů, které se týkají jím nabyté pohledávky.

Podle ustanovení § 103 o. s. ř. kdykoli za řízení přihlíží soud k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může rozhodnout ve věci samé (podmínky řízení).

Podle ustanovení § 104 o. s. ř. jde-li o takový nedostatek podmínky řízení, který nelze odstranit, soud řízení zastaví. Nespadá-li věc do pravomoci soudů nebo má-li předcházet jiné řízení, soud postoupí věc po právní moci usnesení o zastavení řízení příslušnému orgánu; právní účinky spojené s podáním žaloby (návrhu na zahájení řízení) zůstávají přitom zachovány (odstavec 1). Jde-li o nedostatek podmínky řízení, který lze odstranit, učiní soud k tomu vhodná opatření. Přitom zpravidla může pokračovat v řízení, ale nesmí rozhodnout o věci samé. Nezdaří-li se odstranit nedostatek podmínky řízení, řízení zastaví (odstavec 2).

Nejvyšší soud v první řadě předesílá, že již v usnesení ze dne 27. listopadu 2001, sp. zn. 29 Cdo 2352/2000, uveřejněném v časopise Soudní judikatura č. 3, ročník 2002, pod číslem 60, formuloval a odůvodnil závěr, podle něhož občanský soudní řád neobsahuje ustanovení, ve kterém by vypočítával všechny podmínky řízení (viz též důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. ledna 2005, sp. zn. 29 Odo 344/2004).

Dále je judikatura Nejvyššího soudu (v obecné poloze) ustálena na závěrech, podle nichž:

1) Věcnou legitimací se v občanském soudním řízení rozumí oprávnění účastníků vyplývající z hmotného práva. Věcnou legitimaci má ten z účastníků řízení, který je nositelem hmotného práva, o něž v řízení jde, jinak řečeno, kterému svědčí stav z hmotného práva (právo nebo povinnost), o něž v řízení jde; nedostatek věcné legitimace je důvodem k zamítnutí žaloby, nikoli k zastavení řízení (k tomu srov. např. důvody usnesení ze dne 29. října 1982, sp. zn. 3 Cz 73/82, jakož i důvody rozsudku ze dne 24. října 2001, sp. zn. 21 Cdo 763/2000 a důvody usnesení ze dne 11. června 2009, sp. zn. 25 Cdo 1651/2009).

2) Nedostatek aktivní věcné legitimace žalobce nelze pokládat za nedostatek podmínek řízení ve smyslu ustanovení § 104 o. s. ř. (srov. též důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. října 2003, sp. zn. 26 Cdo 10/2003, a ze dne 25. února 1998, sp. zn. 3 Cdon 1243/96).

Shora uvedené závěry se plně uplatní i v poměrech projednávané věci, když je zcela zjevné, že (případný) nedostatek aktivní věcné legitimace věřitele není nedostatkem podmínky řízení, která by měla za následek postup podle ustanovení § 104 o. s. ř.

Navíc dovolací argumentace je založena na polemice se správností rozhodnutí insolvenčního soudu o procesním nástupnictví podle ustanovení § 18 insolvenčního zákona, tj. s rozhodnutím, které není předmětem dovolacího přezkumu a jímž není insolvenční soud vázán.

Jelikož právní posouzení věci, na němž rozhodnutí odvolacího soudu spočívá a které bylo dovoláním zpochybněno, je správné, Nejvyšší soud dovolání dlužnice zamítl podle ustanovení § 243d písm. a) o. s. ř.

Toto usnesení se považuje za doručené okamžikem zveřejnění v insolvenčním rejstříku; dovolatelce, dlužníku, věřiteli, insolvenčnímu správci, věřitelskému výboru (zástupci věřitelů) a státnímu zastupitelství, které (případně) vstoupilo do insolvenčního řízení, se však doručuje zvláštním způsobem.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělků \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)